Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

ПРИРУЧНИК

БЕЗБЕДНО *на бициклу*

Аутори:

Борис Антић
Далибор Пешић
Крсто Липовац

Сарадници:

Бранко Бановић
Јасна Ранковић
Немања Вајс

Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ

БИЦИКЛИСТИЧКИ САВЕЗ СРБИЈЕ

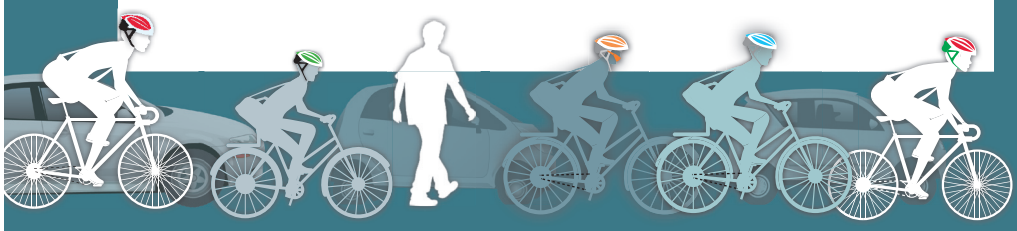

ПРИРУЧНИК

БЕЗБЕДНО *на бициклу*

Београд, 2017

САДРЖАЈ

Бициклисти од 7 година	11
Пример теста за децу од 7-8 година	19
Бициклисти од 9 година	21
Пример теста за децу од 9-10 година	25
Бициклисти од 11 година	27
Пример теста за децу од 11-12 година	35
Бициклисти од 13 година	27
Десет правила за безбедну вожњу	40
Пример теста за децу од 13-14 година	42

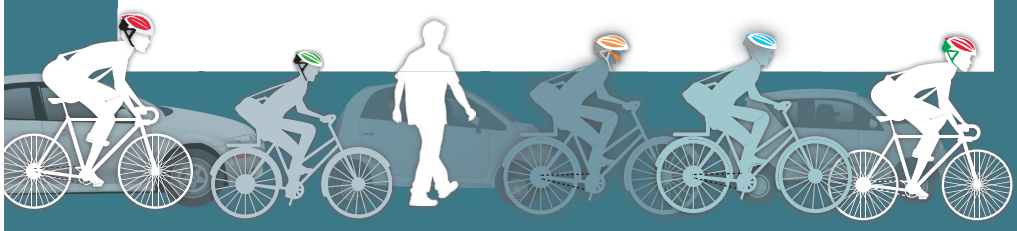

Предговор*

Овај пројекат настао је као одговор на растућу потребу за упознавањем деце школског узраста са основама безбедности у саобраћају и саобраћајне културе, а све у циљу смањења броја и последица саобраћајних незгода у којима деца учествују као бициклисти.

Према подацима Агенције за безбедност саобраћаја, деца до 14 година старости спадају у високо ризичну категорију учесника у саобраћају. У периоду од 2011. до 2015. године, у саобраћају је погинуло петоро деце, тешко је повређено 234, а 857 деце бициклиста је задобило лаке повреде. Током 2015. године, није било погинулих, смањен је број повређене деце бициклиста, али је повећан број лакше повређених, за 19%. Повређена деца бициклисти су најчешће дечаци (70% од укупног броја повређене деце бициклиста је мушког пола) старости 10 година. Време у коме најчешће долази до незгода је сумрак, односно период између 18 и 19. часова.

Саобраћајне незгоде са децом бициклистима најчешће настају као бочни судари (при проласку кроз раскрсницу или скретању улево), услед обарања бициклисте који се укључује са споредног пута, као и услед преласка коловоза. Најчешће незгоде су у судару са путничким аутомобилима 60%, а затим незгоде у којима је дошло до пада са бицикла без учешћа другог возила 27%.

Поред припреме деце бициклиста да постану безбедни учесници у саобраћају, позитивне ставове је потребно

* Намењен свима онима који васпитавају и уче децу безбедном учешћу у саобраћају.

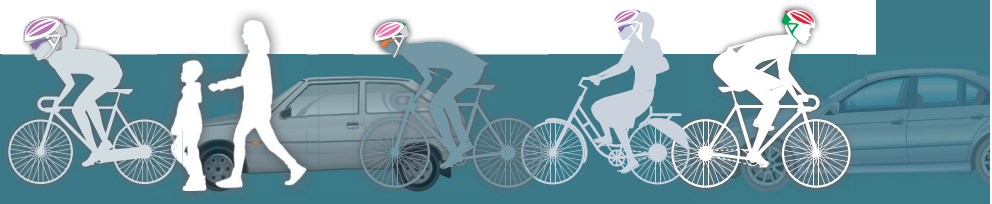

изградити и у погледу рекреативне вожње бицикла која доприноси здравом одрастању. У недостатку стаза и трака намењених бициклистима неопходно је у континуитету преносити теоријска и практична знања и тако утицати на смањење изложености деце бициклиста ризицима у саобраћају, али и развоју навика ка спорту и рекреацији које воде здравом животу.

Шта каже Закон?

- Дете млађе од 12 година не сме да управља бициклом на јавним путевима.
- Дете са навршених девет година може управљати бициклом у пешачкој зони, зони успореног саобраћаја, зони "30", зони школе и некатегорисаном путу.
- Ако је под надзором лица старијег од 16 година, дете млађе од девет година може управљати бициклом у пешачкој зони и зони успореног саобраћаја.
- Када се креће бициклистичком стазом, брзина бицикла не сме бити већа од 35 km/h.
- Ако на путу постоји бициклистичка трака, возач бицикла је, у односу на смер кретања саобраћаја, дужан да се креће десном бициклистичком траком.
- На бициклистичким стазама за саобраћај у оба смера возила, возач бицикла мора да се креће десном страном у смеру кретања возила.
- Ако се два или више возача бицикала крећу у групи, дужни су да се крећу један за другим.

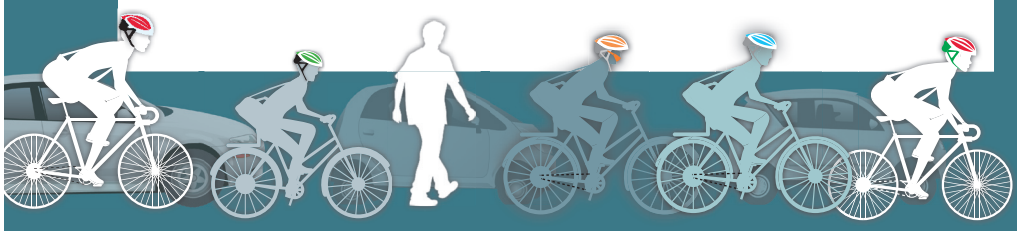

У Закону о безбедности саобраћаја на путу посебно је истакнуто да бициклиста нарочито не сме да:

- испушта управљач из руку
- склања ноге са педала
- придржава се за друго возило
- води, вуче или гура друга возила или животиње, осим приколице за бицикл
- дозволи да бицикл вуче или гура друго возило
- превози предмете на бициклу који могу да га ометају током вожње
- употребљава на оба ува слушалице за мобилни телефон и аудио уређаје

Циљ пројекта

Главни циљ овог пројекта јесте увођење деце у свет бициклизма, упознавањем са основним правилима безбедног учешћа у саобраћају и развојем саобраћајне културе. Поред тога, пројектом се деци даје подстицај да користе бицикл као превозно средство како би се усмерила на физичке активности, развио спортски дух и створиле здраве животне навике кроз правилан психофизички развој и квалитетно коришћење слободног времена.

Пројектним задатком је предвиђен како теоријски рад са децом бициклистима, тако и практични део у коме се акценат ставља на развој вештина код деце.

Дакле, кроз теоријски део биће пренета основна знања о правилима понашања у саобраћају и опасностима са којима могу да се сусретну, односно како да их избегну,

док ће у практичном делу обуке, деца бити обучавана да правилно возе бицикл и савладавају конкретне саобраћајне ситуације.

Основна идеја је да се од најранијих узраста створе добре навике код деце у погледу безбедног учешћа у саобраћају, како би када буду стасали да буду активни учесници у саобраћају, изађу на улицу као безбедни бициклисти, а касније и безбедни возачи. Имајући у виду континуиран развој детета, односно поседовање различитих психофизичких способности и вештина деце у различитим узрастима, неопходна знања деце бициклиста су подељена у четири старосне категорије.

Знања и вештине према узрасту

Бициклиста са навршених 7 година би требало да зна:

- да самостално заузме правилан положај за вожњу бицикла и правилно држи управљач
- да распознаје делове бицикла
- да разуме значај употребе заштитне кациге и светло-одбојних материјала
- да распознаје делове пута (тротоар, коловоз)
- да вози без помоћних точкова
- да безбедно крене, успори и заустави бицикл
- да поред основних саобраћајних знакова у вези учешћа у саобраћају као пешака, познаје и саобраћајне знакове за обележавање пешачке зоне и зоне успореног саобраћаја

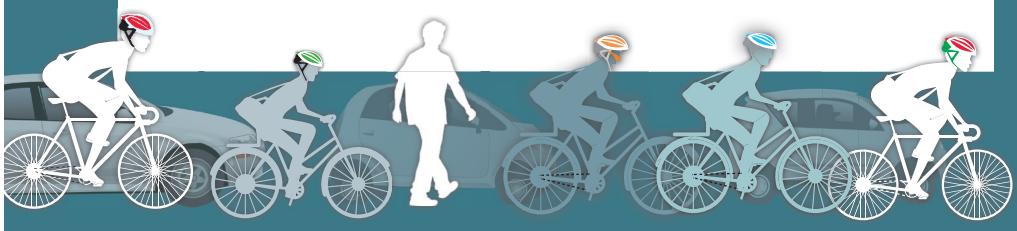

Бициклиста са навршених 9 година, додатно треба да буде оспособљен:

- да вози једном руком када је то неопходно (при давању знака руком у погледу скретања)
- да мења брзине
- да правилно скреће лево и десно
- да разуме шта је то „некатегорисани пут“
- да додатно познаје саобраћајне знакове за обележавање зоне „30“ и зоне школе

Бициклиста са навршених 11 година, односно 12 када стиче право учешћа у саобраћају на јавним путевима би требало још да зна:

- да распознаје специфичне делове пута (бициклистичка стаза, бициклистичка трака)
- да познаје правила у саобраћају
- да познаје саобраћајну сигнализацију
- да учествује у саобраћају као активни учесник
- да препозна потенцијалне опасне ситуације и донесе исправну одлуку
- да научи да буде увек на опрезу и да се чува других учесника у саобраћају

Бициклиста са навршених 13 година, би требало да:

- безбедно учествује у саобраћају, у сложенијим ситуацијама као што су проласци кроз сложеније и кружне раскрснице.

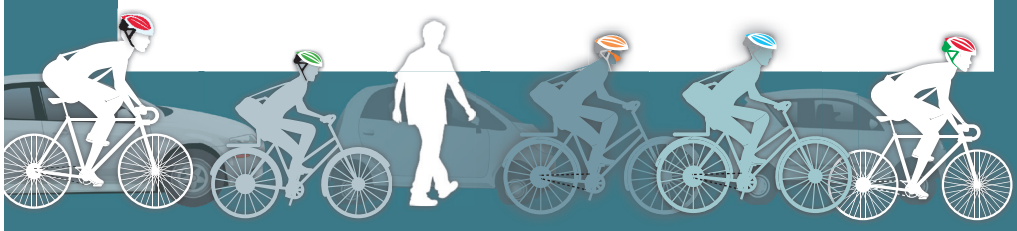

БИЦИКЛИСТИ ОД 7 ГОДИНА

За почетак, упознајте свој бицикл.

Бицикл је превозно средство које за кретање користи нашу снагу, тако што окретањем педала покрећемо бицикл, управљачем одржавамо правац и усмеравамо бицикл лево или десно, а кочницама успоравамо бицикл.

Посебно је важно да наш бицикл буде опремљен светлима како би могли безбедно да возимо, али и да нас други учесници на време уоче.

Када је наш бицикл спреман за вожњу, морамо и ми да се спремимо. Најважније је да на глави носимо заштитну кацигу за бициклисте која је закопчана испод браде и да носимо светлу или светлоодбојну гардеробу.

Сл. 1.1. - Основни делови бицикла

Провера и одржавање бицикла

Како би био безбедан док возиш бицикл, важно је да поштујеш ова правила.

- Када седнеш на бицикл, требало би да са оба стопала можеш да дохватиш тло.
- Точкови морају да буду прави. Ако су искривљени неопходно је да бицикл „посети“ мајстора како би поправио точкове.
- Буди сигуран да су ти гуме на точковима добро напумпане.
- Увери се да су блатобрани сигурни и довољно одвојени од точкова.
- Провери кочнице! Ако бицикл не кочи добро, неопходно је да се кочнице поправе или подесе.
- Педале не смеју да буду поломљене.
- Предње светло мора да буде исправно и беле или жуте боје, а задње светло црвене боје.
- Буди сигуран да звонце ради и да је тако постављено да лако можеш позвонити у случају потребе.
- Требало би да водиш рачуна о чистоћи бицикла и предњег и задњег светла.

За претходна правила, посебно у вези одржавања исправности бицикла можеш затражити помоћ старијих који ће поправити бицикл или одвести бицикл код мајстора. Бицикл мора увек да буде у исправном стању и треба га редовно проверавати и одржавати. На следећој страни се налазе савети за исправан бицикл.

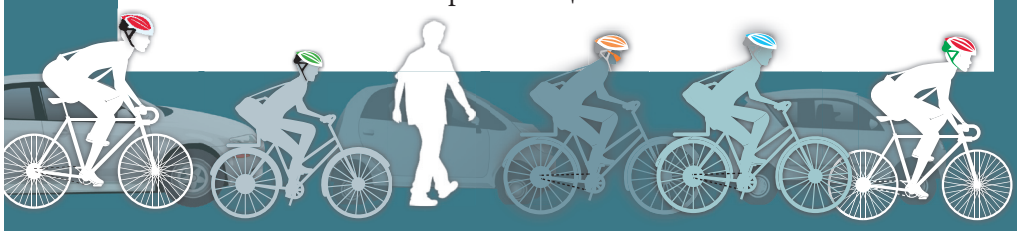

Провера бицикла

Да ли су кочнице исправне?

Да ли су истрошене кочионе плочице?

Да ли су оба светла исправна?

Да ли су гуме довољно напумпане?

Да ли су гуме истрошене или оштећене?

Да ли су сајле оштећене?

Да ли је положај седишта добар (да ли га треба подесити)?

Да ли су шрафови затегнути, нарочито на блатобранима, кочницама, носачима?

Да ли је нека жица оштећена или лабава?

Да ли се точкови нормално окрећу?

Да ли је ланац оштећен или зарђао?

Да ли је осовина искривљена или оштећена?

Да ли мењач нормално ради?

Да ли је звонце на правилној удаљености?

Да ли је рам оштећен?

Одржавање бицикла

Чишћење светала и мачијих очију.

Извадити батерије када се светла не користе.

Чишћење и подмазивање ланца.

Подешавање кочница.

Подмазивање сајли мењача.

Подмазивање сајли кочница.

Дотезање педала.

Чишћење металних делова.

Чишћење и подмазивање ланца и мењача брзина.

Расклапање, чишћење и подмазивање управљача и осовина.

Сл. 1.2. – Примери заштитних кацига за бициклисте

Сл. 1.3. – Примери светлоодбојних трака и прслука

Сл. 1.4. – Бициклиста спреман за безбедну вожњу

Вожња бицикла

Бицикл смеш да возиш само на местима где нема саобраћаја, као на пример у дворишту, на полигону, у парку. Да би био безбедан бициклиста мораш прво добро да научиш да правилно кренеш, обиђеш препреку и безбедно се зауставиш.

Полазак – стартовање

1. Заузми положај за кретање
2. Погледај уназад преко левог рамена да се увериш да не ометаш некога иза себе
3. Сигнализирај испруженом левом руком о намери да започињеш кретање
4. Врати леву руку на управљач
5. Погледај уназад поново и ако је безбедно, крени са обе руке на управљачу

Сл. 1.5. – Знак за започињање кретања или скретање лево и знак за скретање десно

Правилно обилажење (рупе, баре, стакла и друге препреке)

1. Погледај уназад преко левог рамена да провериш саобраћај и да се увериш да не ометаш некога иза себе

2. Сигнализирај испруженом левом руком о намери да скрећеш улево, односно обилазиш препреку
3. Врати леву руку на управљач
4. Погледај уназад поново и ако је безбедно, крени са обе руке на управљачу да обилазиш препреку

Заустављање

1. Размисли да ли је безбедно место за заустављање (осветљено, прегледно, без препрека...)
2. Погледај уназад преко левог рамена да се увериш да не ометаш некога иза себе
3. Ако је безбедно, дај знак за заустављање махањем испруженом левом руком
4. Полако притисни кочницу и врати леву руку на управљач
5. Заустави се поред ивичњака и сиђи на тротоар

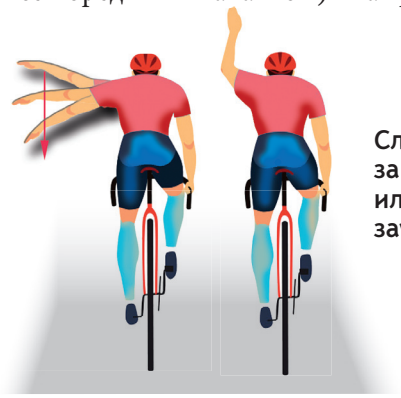

Сл. 1.6. – Знак за успоравање или заустављање

Кочење

1. Кочи када бицикл иде право (избегавај кочење у кривини, јер можеш изгубити стабилност)

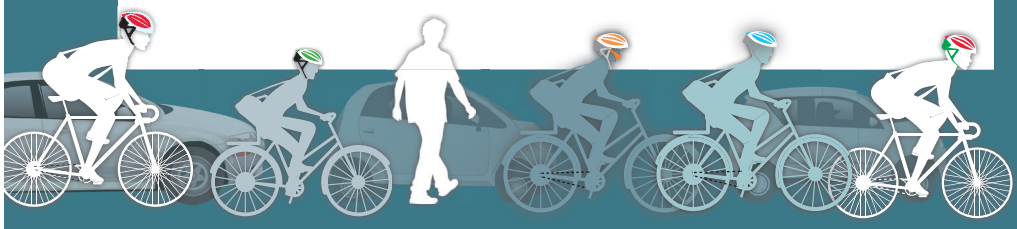

2. Пажљиво кочи ако је пут по коме возиш клизав, нераван или има шљунка, песка итд
3. Задњом кочницом треба да кочиш увек тренутак пре кочења предњом

Ово је пример полигона, који ти са својим другарима можеш да направиш и да вежбаш вожњу бицикла (скретање лево и десно, заобилажење препреке и остало).

Сл. 1.7. – Практична вежба на полигону 1

Сл. 1.8. – Практична вежба на полигону 2

4. Мало јаче кочи задњом него предњом кочницом да не би дошло до клизања и губитка контроле
5. Треба да кочиш постепено, јер нагло кочење може да утиче на губитак контроле

Ако си у друштву особе старије од 16 година, можеш да возиш бицикл на саобраћајницама у пешачкој зони и зони успореног саобраћаја.

Сл. 1.9. – Саобраћајни знакови који означавају почетак и завршетак пешачке зоне

Сл. 1.10. – Саобраћајни знак који означава почетак и завршетак зоне успореног саобраћаја

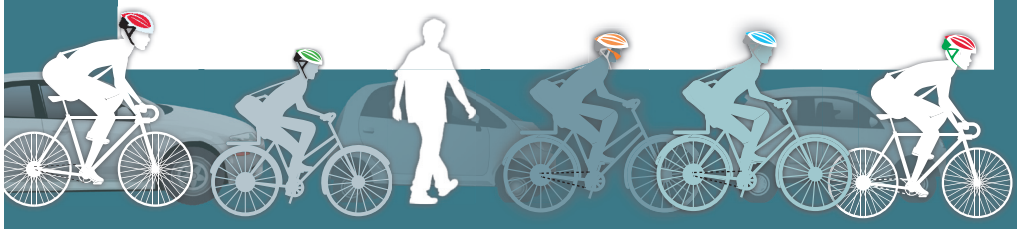

ТЕСТ БРОЈ 1

1. ЗАОКРУЖИ НА СЛИЦИ

а. Кочнице

б. Задње светло

ц. Мачије очи

2. ЗНАК НА СЛИЦИ ОЗНАЧАВА

а. Почетак зоне успореног саобраћаја

б. Почетак пешачке зоне

3. ШТА ОЗНАЧАВА СИГНАЛ НА СЛИЦИ

а. Полазак

б. Скретање у десно

ц. Заустављање

4.ЗНАК НА СЛИЦИ ОЗНАЧАВА

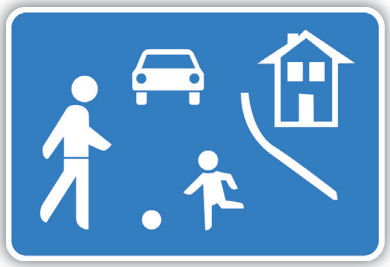

а. Почетак зоне успореног саобраћаја

б. Почетак пешачке зоне

Сл.1.11. – Пример теста

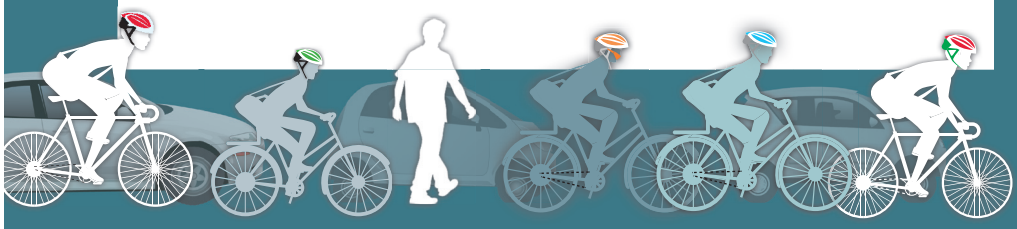

БИЦИКЛИСТИ ОД 9 ГОДИНА

Ако имаш 9 година, још увек не можеш активно да учествујеш у саобраћају, али смеш да возиш:

- у „Пешачкој зони“ и „Зони успореног саобраћаја“
- по некатегорисаном путу
- у „Зони 30“ и „Зони школе“

Некатегорисани пут је пут који под једнаким условима може да користи већи број корисника. То је обично пут на коме нема интензивног саобраћаја.

„Зона 30“ је део пута, улице или насеља у коме је брзина возила ограничена до 30 km/h и чији почетак и завршетак је означен саобраћајним знаком (Сл. - 2.1).

Сл. 2.1. – Знак за почетак и завршетак „Зоне 30“

„Зона школе“ је део пута у чијој се близини налази школа и чији почетак и завршетак је означен саобраћајним знаком (Сл. – 2.2 и Сл. – 2.3).

Сл. 2.2. – Саобраћајни знак за почетак „Зоне школе“ (нови знак је лево, а стари десно)

У „Зони школе“ која се налази у насељу, брзина је ограничена до 30 km/h, а ако се „Зона школе“ налази ван насеља, брзина је ограничена до 50 km/h.

Сл. 2.3. – Саобраћајни знак за завршетак „Зоне школе“ (нови знак је лево, а стари десно)

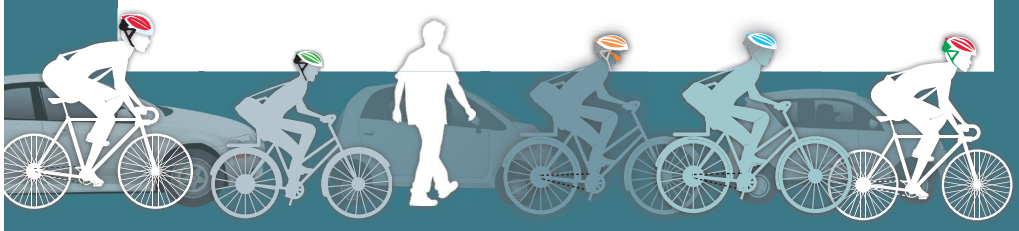

СИГНАЛИЗИРАЊЕ БИЦИКЛИСТА

Као и остали учесници у саобраћају и бициклисти су дужни да покажу своју намеру ако желе да скрену, обиђу неку препреку или се зауставе. Намеру скретања бициклисти морају сигнализирати пре него што желе да промене начин кретања, односно скрену лево или десно. То је важно због тога што остали учесници у саобраћају морају да буду обавештени и схвате шта бициклиста има намеру да уради.

На бициклу нема светлосних показивача правца као што је то случај на аутомобилу или мотоциклу. Због тога возач бицикла даје сигнал испруженом руком зависно од смера у коме има намеру да скрене. Дакле, испружена лева рука означава да бициклиста има намеру да скрене лево, а испружена десна рука да скрене десно.

Сл. 2.4. – Знак за сигнализирање скретања бициклом лево и скретања бициклом десно

Ипак пре давања сигнала за скретање, као и започињања скретања, бициклиста је дужан да се претходно увери да скретање може извршити безбедно.

Пре него што започнеш претицање или скретање, прво погледај назад преко левог рамена да провериш саобраћај иза и поред себе. Ако нема возила или су возила далеко испруженом руком дај сигнал да желиш да скренеш. Ако нема возила или су возила далеко, испруженом руком дај сигнал да желиш да скренеш. Ако је безбедно крени, а ако су возила близу и није безбедно сачекај да возила прођу, па крени када буде безбедно.

Рука мора бити испружена све време док се не изврши скретање, а када је скретање завршено можеш спустити руку.

Никад немој прво започети скретање, па тек онда подићи и испружити руку, јер можеш изненадити остале учеснике у саобраћају и створити опасну ситуацију. **Запамти да сигнал руком показује намеру да желиш да скренеш и не значи да имаш право пролаза.**

Сл. 2.5. – Вежба на полигону за скретање у десно

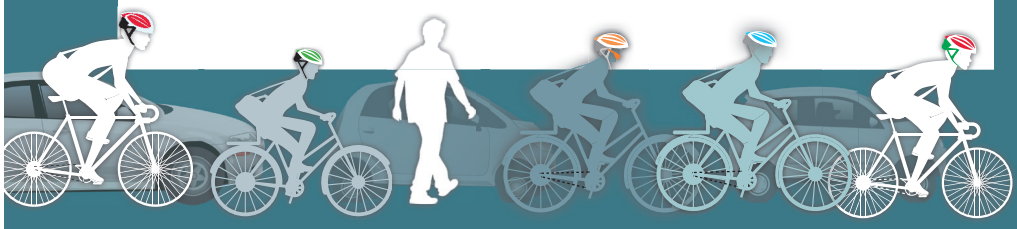

ТЕСТ БРОЈ 2

1. ЗАОКРУЖИ НА СЛИЦИ

а. Управљач

б. Предње светло

ц. Педале

2. ШТА ОЗНАЧАВА СИГНАЛ НА СЛИЦИ

а. Скретање у лево

б. Скретање у десно

ц. Заустављање

3. ШТА ТРЕБА ПРВО ДА УРАДИМО КАД КРЕНЕМО?

а. Да погледамо назад

б. Да позвонимо

ц. Да дамо сигнал руком

4. ШТА ПРВО ТРЕБА ДА УРАДИМО КАД ХОЋЕМО ДА СЕ ЗАУСТАВИМО?

а. Погледамо уназад преко левог рамена

б. Покажемо знак руком за заустављање

ц. Притиснемо кочницу

5. ЗНАКОВИ НА СЛИЦИ ОЗНАЧАВАЈУ?

а. Почетак зоне школе

б. Почетак зоне 30

Сл. 2.6. – Пример теста

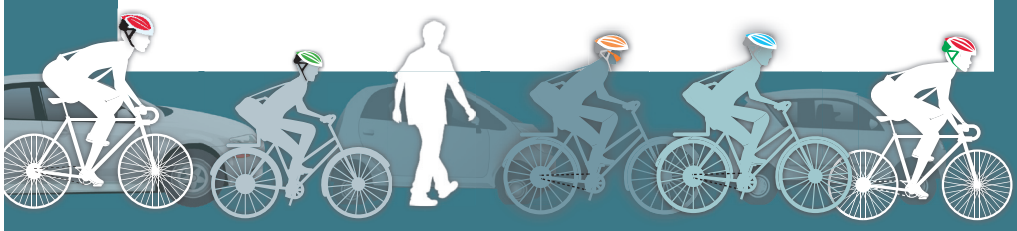

БИЦИКЛИСТИ ОД 11 ГОДИНА

Најбезбедније место за вожњу бицикла, на којима нема моторних возила, јесу бициклистичке стазе и стазе за пешаке и бициклисте. Бициклистичка стаза представља пут намењен искључиво за кретање бицикала.

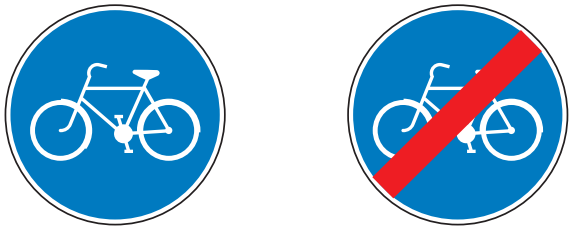

Сл. 3.1. – Саобраћајни знакови који означавају почетак и завршетак бициклистичке стазе

Поред бициклистичких стаза, постоје и стазе намењене за кретање искључиво бициклиста и пешака, на којима један део користе пешаци, а други бициклисти.

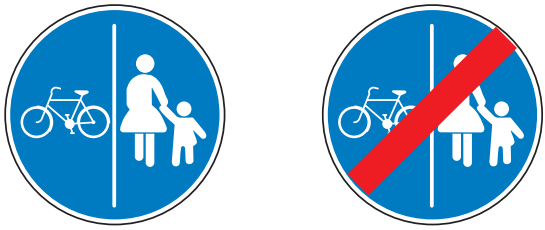

Сл. 3.2. – Саобраћајни знакови који означавају почетак и завршетак стазе за пешаке и бициклисте

Са навршених 12 година смеш да возиш бицикл по путевима, али мораш поштовати правила саобраћаја.

Наравно, ако на коловозу постоји обележена трака за бициклисте, или поред коловоза постоји бициклистичка стаза или стаза за пешаке и бициклисте, најбезбедније је да туда возиш бицикл.

Најважније правило је да се бициклиста увек мора кретати десном страном, као и остала возила. Неки мисле да за бициклисте важи исто правило као и за пешаке, па возе левом страном, односно у супротном смеру што је погрешно и опасно.

Када се крећеш коловозом, потруди се да возиш што ближе десној ивици коловоза, тако да заузимаш највише **1 метар од ивице коловоза**. Ако возиш бицикл у друштву са другарима, никада немојте да возите један поред другог, већ један иза другог.

Сл. 3.3. – Правилно кретање бициклиста један иза другог и на највише један метар од десне ивице коловоза

Као што су слова - азбука за читање, тако су саобраћајни знакови - азбука за безбедно учешће у саобраћају. Саобраћајни знакови могу бити:

- знакови опасности
- знакови изричитих наредби
- знакови обавештења

Знакови опасности служе да се учесници у саобраћају упозоре на опасност која им прети на одређеном месту на путу (Сл. 3.4).

Сл. 3.4. – Саобраћајни знакови опасности

Знакови изричитих наредби учесницима у саобраћају указују шта је забрањено, шта је обавезно и укаже на ограничења (Сл. 3.5).

Сл. 3.5. – Саобраћајни знакови изричитих наредби

Најважнији саобраћајни знакови изричитих наредби су везани за првенство пролаза у раскрсници (Сл. 3.6).

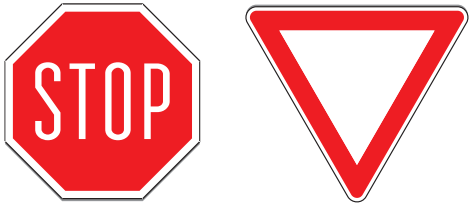

Сл. 3.6. –„„Саобраћајни знакови „Обавезно заустављање" и „Уступање првенства пролаза".

Саобраћајни знак „Обавезно заустављање" значи да се пре раскрснице мораш зауставити и уступити првенство у пролазу учесницима у саобраћају који се крећу путем на који си наишао.

Саобраћајни знак „Уступање првенства пролаза" ти указује да пре раскрснице мораш уступити првенство у пролазу учесницима у саобраћају који се крећу путем на који си наишао, а понекад се мораш и зауставити.

Знакови обавештења пружају учесницима у саобраћају различита обавештења о путу, објектима и местима у близини, престанку забрана и ограничења итд.

Сл. 3.7. –Саобраћајни знакови обавештења

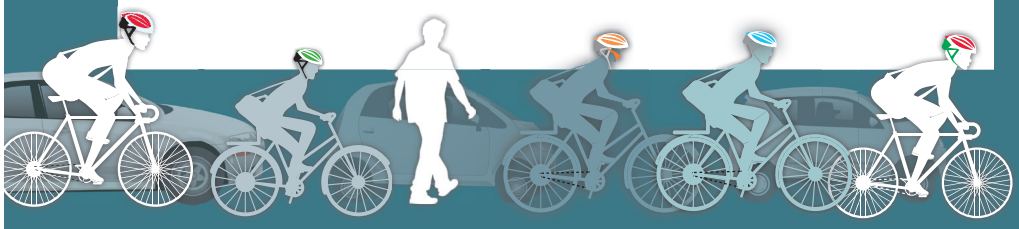

Поред саобраћајних знакова, постоје и семафори.

Семафори служе да се помоћу различитих боја регулише првенство пролаза у раскрсници. За то се користе три боје које означавају различите сигнале. Значења тих боја, тј. сигнала су:

- укључено црвено светло – забрањен пролаз
- укључено и црвено и жуто светло – забрањен пролаз, који најављује укључивање зеленог светла
- укључено зелено светло – дозвољен пролаз
- укључено жуто светло – забрањен пролаз, осим у случају када си близу и не можеш се безбедно зауставити код семафора
- трепћуће жуто светло – обавеза за све учеснике у саобраћају да се крећу уз повећану опрезност
- трепћуће зелено светло – дозвољен пролаз који најављује укључивање жутог, а затим црвеног светла

Семафор може да има додатни светлосни саобраћајни знак у облику зелене стрелице (условни знак) који означава да возач може возилом да прође раскрсницу само у правцу означеним стрелицом, при чему мора да пропусти сва возила која се крећу по путу на који улази као и да пропусти пешаке који прелазе преко коловоза.

Сл. 3.8. – Семафор за бициклисте

Поред семафора за возила, на неким раскрсницама постоје и семафори за пешаке, бициклисте (Сл 3.8), заједнички семафори за пешаке и бициклисте, трамваје итд.

Када учествујеш у саобраћају бициклом на јавном путу где постоје и други учесници као што су аутомобили, камиони, аутобуси, пешаци, трактори итд, мораш да будеш свестан саобраћаја око себе, свестан неких опасности на које можеш наићи и бити спреман да реагујеш по потреби.

Увек обрати пажњу на пут испред себе како би на време уочио неке опасности, као што су рупе, шљунак, стакло, решетке од канализације или друге опасности. **Никад немој да кочиш нагло на пешачком прелазу када је коловоз мокар, јер може доћи до клизања бицикла, губитка контроле и пада.**

Сл. 3.9. –Ако се препрека не уочи на време, може доћи до губитка контроле и пада

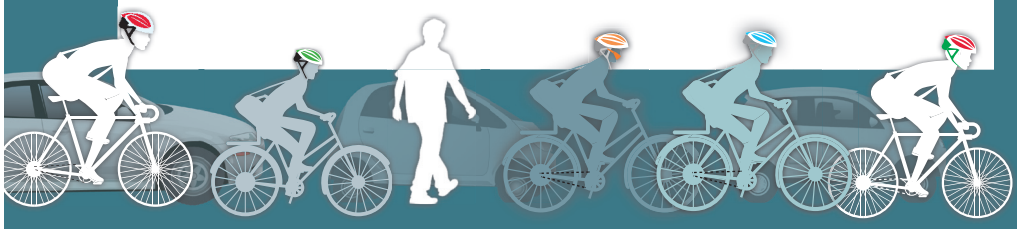

Следећа опасност на коју можеш наићи јесте прелазак преко пруге или шина.

Никад немој да прелазиш преко пруге када су рампе спуштене или је забрањен пролаз. При преласку преко пруге увек вози бицикл тако да прелазиш шине под правим углом, посебно када је мокро, јер може доћи до клизања, губитка контроле и пада.

Увек пажљиво обилазите паркирана возила. Тако што најпре проверите да ли има возила иза. Пре

Сл. 3.10. –Правилан и неправилан прелазак преко шина

Сл. 3.11. –Пролазак близу паркираних возила је опасан

обиласка обавезно погледај да ли има возила иза тебе. Уколико наилази неки аутомобил, сачекај да прође, па тек онда крени у обилазак. Ако нема возила иза, возите не ближе од једног метра од паркираног аутомобила јер тако избегавате да ударите у изненада отворена врата.

Сл. 3.12. –Опасно је возити близу камиона

Посебно буди опрезан када пролазиш поред паркираног аутомобила ако приметиш да се неко налази у аутомобилу.

Аутобуси и камиони такође могу бити опасни за бициклисте. Возачи овако великих возила не могу увек да уоче бициклисту када је поред и близу камиона или аутобуса. Посебно је опасно када се налазиш поред десног бока, а аутобус или камион скрећу десно, чак и лево, јер тако великим возилима треба више простора за заокрет.

Сл. 3.13. –Опасно је возити близу аутобуса

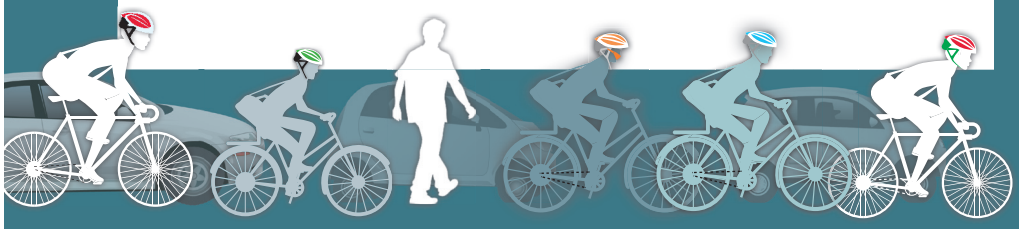

ТЕСТ БРОЈ 3

1. ОЗНАЧИ СЛИКУ КОЈА ПРИКАЗУЈЕ СИГНАЛ ЗА „ЗАУСТАВЉАЊЕ”

2. ОЗНАЧИ СЛИКУ САОБРАЋАЈНОГ ЗНАКА „ЗОНА УСПОРЕНОГ САОБРАЋАЈА” - ПОЧЕТАК

3. ОЗНАЧИ ШТА ПРВО ТРЕБА ДА УРАДИШ КАДА ЖЕЛИШ ДА СКРЕНЕШ

ПОДИГНЕШ РУКУ ☐ ПОГЛЕДАШ ИЗА ☐ ПОЗВОНИШ ☐

4. ОЗНАЧИ СЛИКУ КОЈА ПРИКАЗУЈЕ САОБРАЋАЈНИ ЗНАК „ЗОНА 30” - ПОЧЕТАК

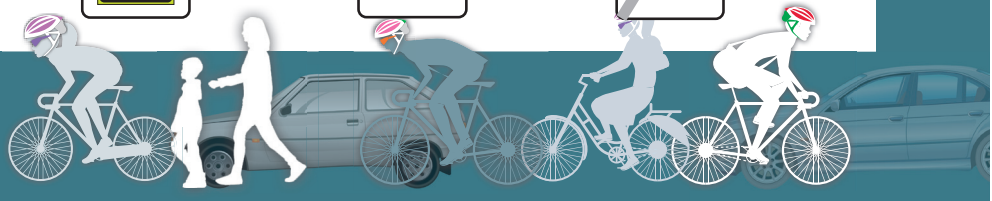

5. КАДА ВОЗИШ БИЦИКЛ ПО ПУТУ МОРАШ ДА БУДЕШ БЛИЗУ:

ДЕСНЕ ИВИЦЕ ☐ ЛЕВЕ ИВИЦЕ ☐ СРЕДИНЕ ПУТА ☐

6. ОЗНАЧИ САОБРАЋАЈНИ ЗНАК „СТАЗА ЗА ПЕШАКЕ И БИЦИКЛИСТЕ”- ПОЧЕТАК

☐ 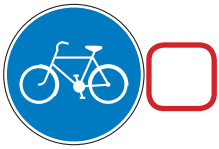 ☐ ☐

7. ПРЕ УЛАСКА У РАСКРСНИЦУ СА КРУЖНИМ ТОКОМ, МОРАШ ШРОПУСТИТИ ВОЗИЛА:

У КРУЖНОМ ТОКУ ☐ У ЛЕВОЈ ТРАЦИ ☐ ИЗА СЕБЕ ☐

8. ОЗНАЧИ САОБРАЋАЈНИ ЗНАК „БИЦИКЛИСТИ НА ПУТУ”

☐ ☐ ☐

Сл. 3.14. – Пример теста

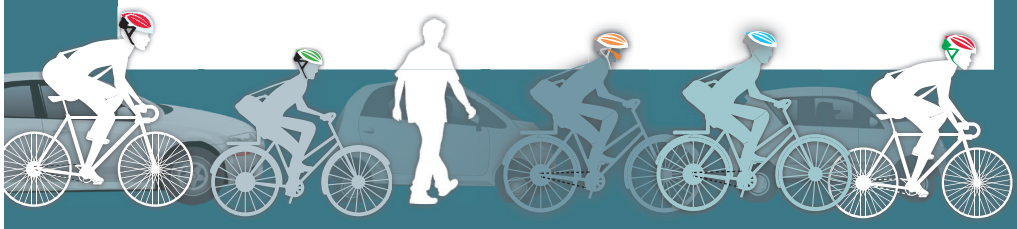

БИЦИКЛИСТИ ОД 13 ГОДИНА

Једна од најсложенијих ситуација у саобраћају је пролазак кроз раскрсницу, посебно када се ради о великим раскрсницама у којима има пуно возила. Када прилазиш раскрсници са више саобраћајних трака, одабери траку која показује правац којим ти желиш да идеш (лево, право или десно).

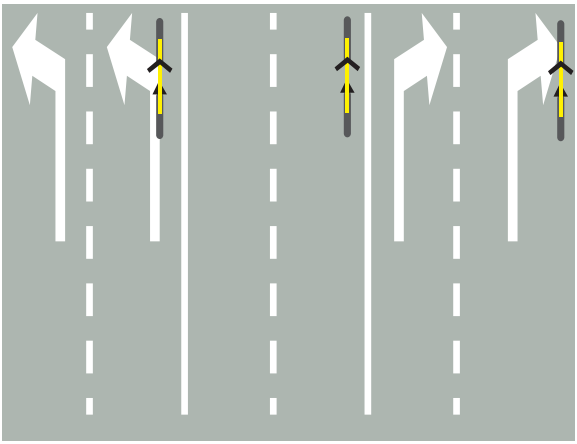

Сл. 4.1 - Ако има више трака за скретање, или кретање право, увек бирај десну

Пре уласка у раскрсницу успостави контакт очима са осталим учесницима у саобраћају и благовремено им дај сигнал шта намераваш да урадиш и буди сигуран да је сигнал примљен и прихваћен.

Уколико не можеш лако и безбедно да се престројиш, боље изабери пешачки прелаз и прођи кроз раскрсницу гурајући бицикл поред себе.

Када улазиш у раксрсницу са кружним током саобраћаја, мораш уступити предност проласка возилима која се већ налазе у кружном току саобраћаја. Када си у кружном току са више трака, дужан си да пре изласка из кружног тока пропустиш возила која су ти у десној траци.

Сл. 4.2. – Пролазак кроз кружни ток на полигону

НАЧЕШЋЕ НЕЗГОДЕ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ

Саобраћајне незгоде са бициклистима најчешће настају на један од следећих начина:

Бициклиста скреће лево, возило наставља право.

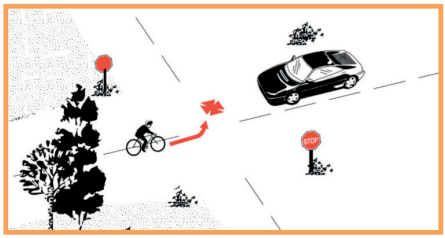

Бициклиста излази на коловоз са тротоара или пешачке стазе, а возило се креће право.

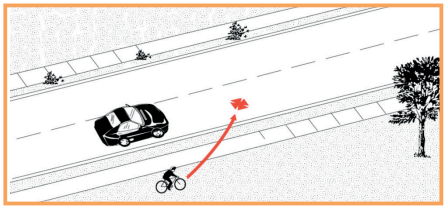

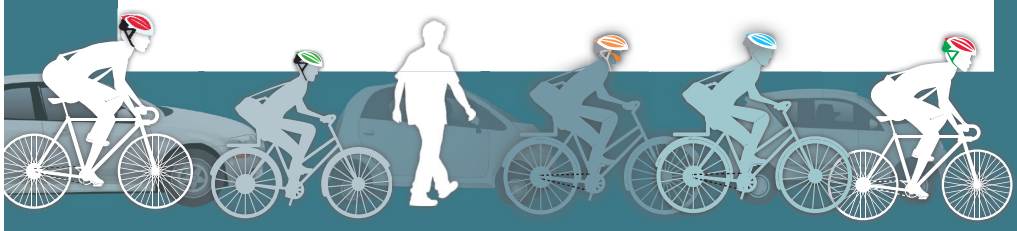

Бициклиста излази на коловоз са споредног пута, а возило се креће право.

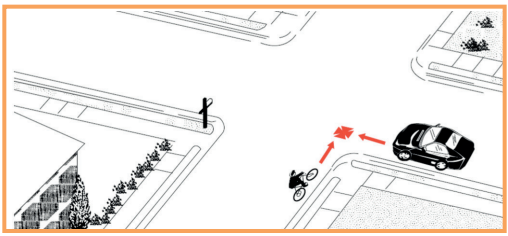

Возило скреће и пресеца путању бициклисте који вози право.

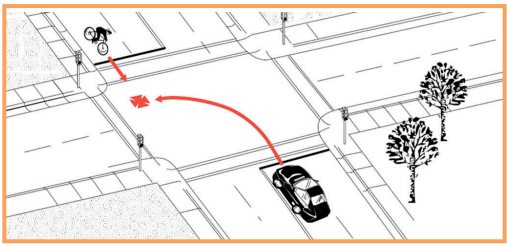

Возило скреће десно и пресеца путању бициклисте који вози право.

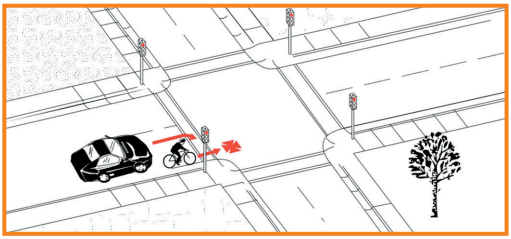

Бициклиста удара у паркирано возило или у врата заустављеног возила.

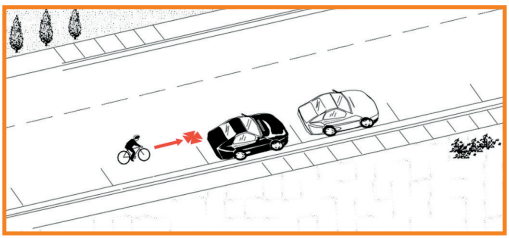

ВРЕМЕНСКЕ НЕПОГОДЕ

Ако почне да пада киша док вожиш бицикл, буди јако опрезан, јер киша чини пут клизавим. Вози спорије и пажљивије. Остави више простора и буди спреман да лагано закочиш на време или да се помериш у страну у складу са ситуацијом. Запамти да су кочнице мање ефикасне када је влажно време. Ако имаш могућности, лагано испробај кочење у мирној улици, пре него изађеш на улицу где има више возила. Спорије вози и лагано окрећи педале. Шахтови, ознаке на коловозу, а посебно пешачки прелази су веома клизави када пада киша.

Избегавајте баре када је то могуће јер могу крити велике рупе, стакло или нека друга нежељена изненађења.

У ноћним условима и када је влажно време, видљивост је слабија, па возачи моторних возила бициклисте теже уочавају. Зато је важно да бицикл буде опремљен предњим и задњим светлом.

Хладно време за последицу има појаву мраза, леда и снега на коловозу, што отежава кретање аутомобила, камиона, аутобуса, али и бициклиста. Запамтите да је теже управљати возилом са два точка као што је бицикл, него аутомобилом који има четири точка. Возите полако и опрезно, посебно на раскрсницама.

Десет правила за безбедну вожњу

- носи светлу одећу тако да будеш уочљивији
- увек носи закопчану кацигу
- поштуј правила саобраћаја
- док возиш, не играј се и не користи мобилни телефон

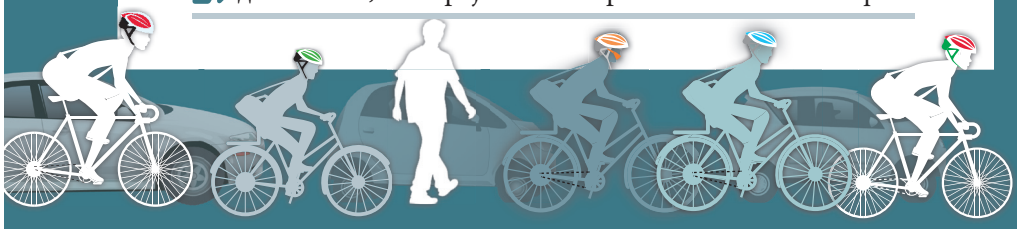

Сл. 4.3. – Прелазак преко препреке може довести до губитка контроле и пада на коловоз

- увек вози таквом брзином да можеш да успориш или се зауставиш на време
- провери, гледај и сигнализирај пре него што направиш неки маневар
- гледај да уочиш неравнине на путу (пробај да их заобиђеш, водећи рачуна о кретању других учесника у саобраћају или пређи преко њих пажљиво)
- буди свестан саобраћаја око себе и буди спреман да реагујеш у случају потребе
- ако ниси сигуран како да реагујеш, заустави се и сиђи са бицикла
- буди спреман да избегнеш опасност у сваком тренутку

Сл. 4.4. – Безбедан бициклиста је свестан саобраћаја

ТЕСТ БРОЈ 4

1. ОЗНАЧИ СЛИКУ КОЈА ПРИКАЗУЈЕ СИГНАЛ ЗА „СКРЕТАЊЕ ЛЕВО” ИЛИ „ПОЛАЗАК”

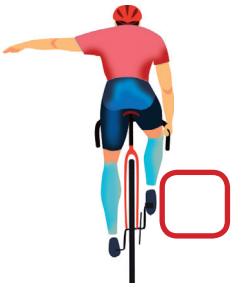

2. ОЗНАЧИ СЛИКУ САОБРАЋАЈНОГ ЗНАКА „ПЕШАЧКА ЗОНА” - ПОЧЕТАК

3. ОЗНАЧИ ШТА ПРВО ТРЕБА ДА УРАДИШ КАДА ЖЕЛИШ ДА СКРЕНЕШ

ПОДИГНЕШ РУКУ ☐ ПОГЛЕДАШ ИЗА ☐ ПОЗВОНИШ ☐

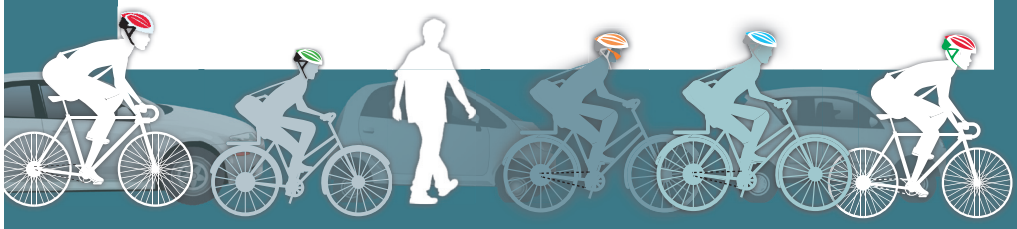

4. ОЗНАЧИ СЛИКУ КОЈА ПРИКАЗУЈЕ САОБРАЋАЈНИ ЗНАК „ЗОНА ШКОЛЕ” - ПОЧЕТАК

5. КАДА ВОЗИШ БИЦИКЛ ПО ПУТУ МОРАШ ДА БУДЕШ БЛИЗУ_

ДЕСНЕ ИВИЦЕ ☐ ЛЕВЕ ИВИЦЕ ☐ СРЕДИНЕ ПУТА ☐

6. ОЗНАЧИ САОБРАЋАЈНИ ЗНАК „БИЦИКЛИСТИЧКА СТАЗА” - ПОЧЕТАК_

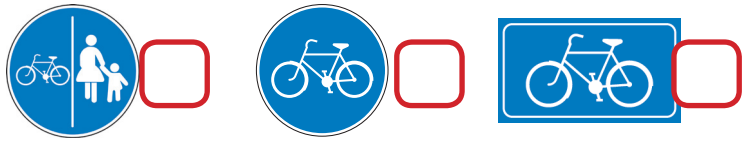

7. АКО НА ПУТУ ПОСТОЈЕ ТРИ САОБРАЋАЈНЕ ТРАКЕ ЗА СКРЕТАЊЕ ЛЕВО, УВЕК БИРАЈ:

ДЕСНУ ТРАКУ ☐ ЛЕВУ ТРАКУ ☐ СРЕДЊУ ТРАКУ ☐

8. ОЗНАЧИ САОБРАЋАЈНИ ЗНАК „ЗАБРАНА САОБРАЋАЈА ЗА БИЦИКЛИСТЕ”

Сл. 4.5. – Пример теста

Најважније је да знаш:

Никад немој да возиш бицикл на једном точку, да склањаш ноге са педала, нити обе руке са управљача!

Никад немој да возиш некога на бициклу (управљачу, раму бицикла или корпи)!

Никад немој да се придржаваш за паркирана возила или возила у покрету!

Никад немој да вучеш својим бициклом друге бициклисте, другаре на ролерима, ролшуама, скејту...!

Никад немој да возиш по мраку бицикл који нема исправно и укључено предње и задње светло!

Никад немој да кривудаш бициклом између возила која су заустављена или се споро крећу!

Одговори теста са слике 1.11:
2б, 3а, 4а

Одговори теста са слике 1.11:
2б, 3а, 4а

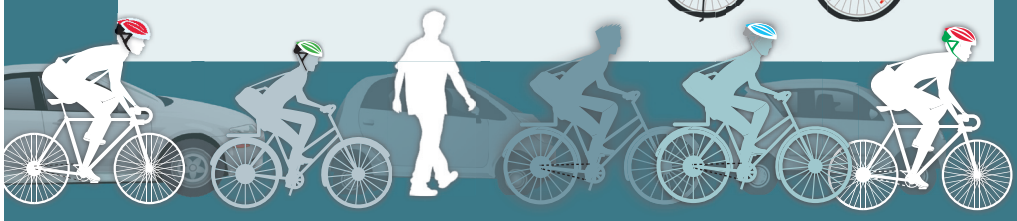

Дозвољено је да пажљиво претекнеш другог учесника у саобраћају који се креће испред тебе. Најважније је да се пре претицања увериш да је то безбедно и да водиш рачуна о међусобним одстојањима између твог бицикла и других учесника у саобраћају.

Када се крећеш у колони и иза спорих возила увек држи безбедно одстојање.

Ако у твом месту постоји јавни превоз (аутобус, тролејбус или трамвај), смеш да га користиш ако твој бицикл не омета остале путнике.

Звонце користи само у ситуацијама када је неопходно да некога упозориш на твој наилазак.

ЖЕЛИМО ТИ СИГУРНУ ВОЖЊУ И БЕЗБЕДНО УЧЕШЋЕ У САОБРАЋАЈУ!

Одговори теста са слике 3.13:

1-десно, 2-десно, 3-у средини, 4-у средини, 5-лево, 6-лево, 7-лево, 8-у средини

Одговори теста са слике 4.5:

1-лево, 2-у средини, 3-у средини, 4-лево, 5-лево, 6-у средини, 7-лево, 8-десно

Извори слика:

Сл. 1.1:

http://www.elcivics.com/esl/bicycles/lesson-2.html

Сл. 1.2:

http://road.cc/sites/default/files/styles/main_width/public/new-kask-valegro.jpg?itok=sZnTbNp6

https://i0.wp.com/rascalrides.com/wp-content/uploads/81J2OO4id-L._SL1500_.jpg?resize=1465%2C1500&ssl=1

Сл. 1.3:

https://ssli.ebayimg.com/images/g/y0EAAOSw3v5YodqV/s-l640.jpg

https://images-na.ssl-images-amazon.com/images/I/91RpT0cDeyL._SL1500_.jpg

Сл. 1.4: http://www.cycleright.ie/download.aspx?f=1

Сл. 1.5: https://www.google.rs/search?q=signali+rukom+biciklista&rlz=1C1ARAB_enRS449RS450&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiMv9Ls_ZPYAhWEKewKHfUCAZQQsAQILA&biw=1366&bih=637#imgrc=CSrpfxfbSry8MM:

Сл. 1.6: https://www.google.rs/search?q=signali+rukom+biciklista&rlz=1C1ARAB_enRS449RS450&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiMv9Ls_ZPYAhWEKewKHfUCAZQQsAQILA&biw=1366&bih=637#imgrc=CSrpfxfbSry8MM:

Сл. 1.7: Бициклистички савез Србије

Сл. 1.8: Бициклистички савез Србије

Сл. 2.4: https://www.google.rs/search?q=signali+rukom+biciklista&rlz=1C1ARAB_enRS449RS450&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiMv9Ls_ZPYAhWEKewKHfUCAZQQsAQILA&biw=1366&bih=637#imgrc=CSrpfxfbSry8MM:

Сл. 2.5: Бициклистички савез Србије

Сл. 3.2:

http://2.bp.blogspot.com/-LHvzo9C9U2c/T_ia2flTmUI/AAAAAAAAAPU/owEHNiB0aq4/s1600/16helmets.jpg

Сл. 3.8:

http://d11cy6uk9jmv2y.cloudfront.net/wp-content/uploads/2014/10/7371063430_7e0ddb97d1_b.jpg

Сл. 3.9:

https://ichef.bbci.co.uk/news/1024/media/images/83263000/jpg/_83263570_haymarketcyclefive.jpg

http://1p40p3gwj70rhpc423s8rzjaz-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2015/03/13999879285811.jpg

Сл. 3.10.

https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/originals/63/64/fd/6364fdcab7d0727a0ed9e4f59a8bf957.jpg

http://www.bike.bikegremlin.com/wp-content/uploads/2017/03/typical-risky-traffic-situations-cyclists-cover.jpg

Сл. 3.11:

http://i3.mirror.co.uk/incoming/article10741048.ece/ALTERNATES/s308/MAIN-cyclist-MAIN.jpg

Сл. 3.12:

https://www.bristol247.com/wp-content/uploads/2017/11/Cycling-Park-Street-Bristol-1600x900.jpg

Сл. 4.2: Biciklistički savez Srbije

Сл. 4.3: http://i.dailymail.co.uk/i/pix/2011/06/10/article-2002024-0C7B103100000578-570_634x356.jpg

Сл. 4.4:

http://www.evanscycles.com/coffeestop/wp-content/uploads/2014/08/traffic120_001-460x2974.jpg

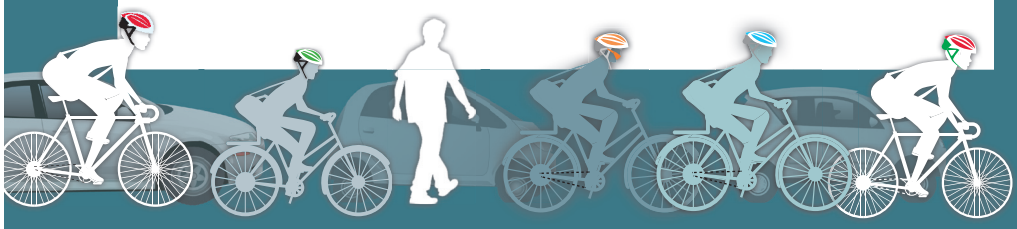

Литература:

Закон о безбедности саобраћаја на путевима, („Службени гласник РС”, број: 41/2009, 53/2010, 101/2011, 32/2013 - одлука УС, 55/2014, 96/2015 - др. закон и 9/2016 - одлука УС);

Правилник о саобраћајној сигнализацији („Службени гласник РС”, број 85/17)

Tan, C., (1996) Crash-Type Manual for Bicyclists, Pub No. FHWA-RD-96-104 (www.fhwa.dot.gov/publications/research/safety/pedbike/96104/index.cfm)

http://think.direct.gov.uk/cycling.html

http://talesoftheroad.direct.gov.uk/cycling-safety.php

http://www.frommers.com/destinations/ireland/biking

https://www.nationaltransport.ie/downloads/national_cycle_manual_110728.pdf

http://www.cycleright.ie/

IV http://www.thejournal.ie/seven-offences-cyclists-2193240-Jul2015/

V http://dublinbikeblog.com/understanding/health-and-safety-best-practise-when-cycling/

www.bhsi.org

https://www.nhtsa.gov/road-safety/bicyclists

https://www.journals.elsevier.com/accident-analysis-and-prevention/recent-articles

http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0001457517303032

https://greatist.com/live/one-word-can-instantly-change-your-mood

http://www.cycleright.ie

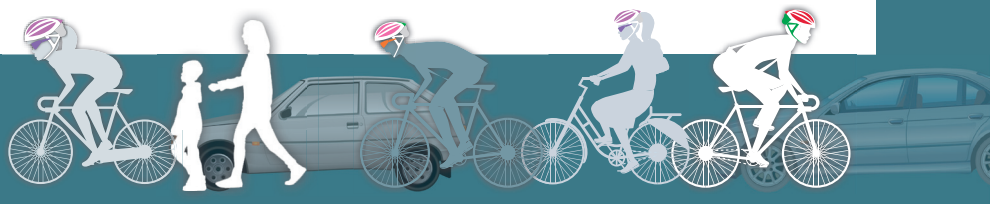
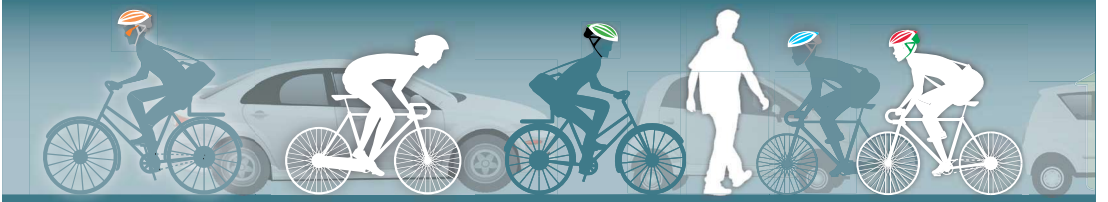
Република Србија
Агенција за безбедност саобраћаја